

8, 1, 58.
ел П. I., Чарний А. М.—Педіат-
екологія, 1968, 4, 33.
ененко Р. А.—В кн.: Альдостерон и
2.
логія, 1962, 6, 31.
ол. эндокринной системы, Харьков,
нотор., 1963, 6, 15.
уды Свердл. мед. ин-та, Свердловск,
сьєзда патанатомов, Ереван, 1971, 285.
68, 3, 51.
Становление эндокринных функций в
1968, 1, 57.
87.
обл. эндокринол., 1971, 4, 100.
бл. эндокринол. и гормонотер., 1958,
1959, 66, 400.
52, 276.
Hebdrix O.—Acta Endocr., 1960,
Obstet. gynecol., 1966, 95, 892.
ndocr. 1960, 21, 515.
Soc. exp. Biol., 1953, 82, 30.
Надійшла до редакції
23.VI.1973. р.

IS DURING PREGNANCY

Donchak, N. V. Kogobenko
Institute of Pediatry, Obstetrics and
Gynecology N1, Advanced Training
Kiev

with respect to corticosteron content
blood flowing from the placenta and
Corticosteron concentration was stu-
th and 21st day of prenatal develop-
the function of adrenal cortex in the
regnancy. It is shown that with the
blood flowing from the adrenals consi-
riferal blood of the animals changes
in the plasma of blood flowing from
the foetus and pregnant rat permit-
of corticosteroids biosynthesis in the
function in the rat embryos a higher
established in the foetuses of early pe-
wards the delivery.

УДК 636.082.454:577.153.4:612.621

АКТИВНІСТЬ ХОЛІНЕСТЕРАЗИ, ЛУЖНОЇ ФОСФАТАЗИ І ВМІСТ
SH-ГРУП КРОВІ В ПАТОГЕНЕЗІ БЕЗПЛІДНОСТІ ҚОРІВ

О. О. Сайко, О. А. Осетров, М. К. Круковець

Лабораторія фізіології і патології розмноження Українського інституту
експериментальної ветеринарії, Харків

У функції репродукції людини і тварин з особливою виразністю виступає значення тісного, безроздільного взаємовпливу нервових та ендокринних механізмів. Проте, у вивченні порушень функції репродукції основна увага приділяється дослідженню ендокринних зрушень, а при вивченні безплідності сільськогосподарських тварин беруться до уваги в основному етіологічні фактори. Водночас для найбільш успішного вирішення цієї проблеми, як і з'ясування патогенезу порушень функції репродукції в загальнобіологічному значенні, необхідно подолати прогалини у вивченні ролі нервової системи, а точніше, її ензимо-хімічної, тобто трофічної функції. З літератури відомо, що статеві гормони своєю специфічною дією тільки підвищують або знижують чутливість статевих органів щодо нервових впливів, а виключення нервових впливів на чутливі тканини запобігає дії гормонів на ці тканини [1, 5, 7, 11, 16, 20—22 та ін.]. Більш ефективним впливом на тканину яєчників, очевидно, слід вважати, згідно з даними Ю. О. Спасокукоцького [15], застосування антиоваріальній цитотоксичної сироватки. Особливої уваги заслуговує при цьому вивчення впливів на функцію репродукції вегетативної нервової системи і, зокрема, її хімічних посередників нервової діяльності — ацетилхоліну (АХ), катехоламінів та їх ферментів.

Літературні дані з цього питання нечисленні та суперечливі. Зокрема, показано, що збудження симпатичного відділу вегетативної нервової системи або дія адреналіну веде до гальмування продукції гонадотропінів, а АХ ослаблює виділення фолікулостимулюючого (ФСГ) та лютеїнізуючого гормонів (ЛГ) [2]. Проте, є дані про посилення виділення у кров ЛГ та стимулювання овуляції АХ, а також про подовження дієструса з допомогою адреналіну [22]. З цим узгоджується й дані про зниження чутливості яєчників до гонадотропінів при ваготомії [20], а також про те, що атропін блокує виділення ЛГ та овуляцію [22]. З іншого боку, введення статевих гормонів (естрогену, андрогену, прогестерону), активизуючи холінестеразу (ХЕ), збільшує кількість АХ в яєчниках [19]. Фізіологічне значення згаданих взаємовпливів залишається нез'ясованим. Звідси й виникає актуальність вивчення біологічно активної системи АХ—ХЕ при безплідності.

Методика дослідження

Ми віддали перевагу дослідженням в крові специфічної та неспецифічної ХЕ, вільних SH-груп, які відіграють принципове значення в процесі збудження, та лужної фосфатази, як показника енергетичного обміну. Досліди були проведені на 117 продуктивних коровах молочно-товарних ферм п'яти господарств. Спочатку тварин досліджували гінекологічно та ректально для з'ясування стану репродуктивної функції. Потім у кожний дослід (6—12 корів) підбирали корів з найбільш поширеними порушеннями репро-

дуктивної функції: з персистенцією жовтих тіл, атрофією та з кистами яєчників. Як своєрідний контроль досліджували кров від корів, які перебували в післяродовому періоді (не раніше, як через два тижні після отелення), в стані охоти (статеве збудження), та в стані тільності.

Ацетилхолінестеразу (АХЕ) та бутирилхолінестеразу (БХЕ) крові досліджували методом Хестріна. Вільні SH-групи сироватки після осадження білків її 10%-ним розчином трихлороцтової кислоти визначали за методом Старона з сплавом. [23], в основі якого лежить відновлення спеціального реактиву Фоліна — Маренци. Цей метод має високу чутливість і реагує на 1—30 мкг/мл цистеїну. Лужну фосфатазу сироватки крові визначали методом Боданського [12]. Одержані дані статистично оброблені за Стьюдентом — Фішером.

Результати досліджень та їх обговорення

При одержанні перших же даних було встановлено, що всі досліжені показники у безплідних корів (незапліднених на протязі понад два місяці після отелення) істотно відрізнялися від показників у корів, які перебували в післяродовому періоді, в стані охоти і, особливо, в стані тільності. Результати досліджень наведені в табл. 1.

Таблиця 1

Активність АХЕ та БХЕ в $\text{мкМ}/\text{мл}$ гідролізованого за 1 год відповідно ацетилхолінхлориду і бутирилйодиду в крові, вільних SH-груп в $\text{мкг}/\text{мл}$ та лужної фосфатази в одиницях Боданського в сироватці крові

Стан репродуктивної функції	АХЕ			БХЕ			SH-групи			Лужна фосфатаза		
	n	M	$\pm m$	n	M	$\pm m$	n	M	$\pm m$	n	M	$\pm m$
Тільność	16	105,4	0,0140	16	23,0	0,0082	21	18,9	0,0027	17	1,5	0,0076
Період охоти	84	62,5	0,0008	84	15,1	0,0037	84	14,7	0,00003	12	2,8	0,0007
Післяродовий період	20	57,5	0,0116	20	10,3	0,0018	13	13,0	0,0015	13	6,2	0,0090
Персистенція жовтого тіла	33	86,1	0,0098	33	29,6	0,0075	35	11,2	0,0014	35	3,8	0,0070
Атрофічність яєчників	15	67,9	0,0210	15	28,9	0,0220	15	12,5	0,0042	15	5,2	0,0043
Киста яєчників	5	54,7	0,0530	5	34,9	0,0130	5	6,9	0,0012	5	5,7	0,0039

Якщо стан здоров'я корів у період після отелення через 15—20 діб прийняти за найбільш нормальний контроль рівня фізіологічних процесів в організмі, то з табл. 1 видно, що активність АХЕ підвищується як у напрямку нормального розвитку функції репродукції (плідна охота, тільность, так і по шляху порушень її (персистенція жовтого тіла, атрофічність яєчників). Тільки при кистах яєчників активність АХЕ знижується. Привертає увагу найбільш високе (на 83%) підвищення активності АХЕ у тільних корів. В цілому у цьому ж напрямку протикають і зрушенні активності БХЕ.

Проте, при детальному аналізі і порівнянні активностей АХЕ та БХЕ неважко відзначити й принципову різницю в зрушенах активностях цих двох ХЕ, що характеризують не тільки рівень холінергічних процесів, але й їх якість. Відомо, що ступінь активності неспецифічної ХЕ відображає рівень метаболізму ефірів холіну, які не мають строгої специфічності і активності медіатора, властивої АХ. Отже, підвищення активності БХЕ за рахунок зниження АХЕ може, очевидно, характеризувати якісне погіршення холінергічних процесів в результаті зниження ацетилхолінового метаболізму, тобто, синтезу АХ.

Активність холінераз, лу...

В зв'язку з цим при досліджуваних нами по атрофічності яєчників а рівнем у післяродовий і яєчника в 2,9 рази, а при посилення активності БХЕ функції репродукції, в 2,2 рази. Тому зреше змін активності АХЕ, та БХЕ (табл. 2).

Відношення активності

Киста яєчників	Атрофічність яєчників
1,57	2,34

З табл. 2, по-перше абсолютна активність АХЕ післяродовий період має цьому порушенні репродукції і прийнятій нами за менший, ніж у післяродовому періоді, якістю холінергічних процесів у більш парасимпатоміетичній ситуації, очевидно, знижується, атрофічність яєчників, коли фіцієнт (індекс) якості,

При кистозному ж зниження обох видів ХЕ коефіцієнт дорівнює 1,5, ції холінергічні процеси солютному рівні, але їх порушенннях. По відношенню якість знижується понад

Знаменно, що найбільший післяродовий період, коли вагітності і коли це після неплідних статевих станів. З розвитком статевими зрушеннями статевого збудження активності АХЕ і, особливо, процесів під час статевого збудження, оскільки ми спостерігаємо зниження АХЕ в період охоти. Переважна ж більшість запліднилась. Мабуть, з процесів буде вищим пр

На фоні розвитку за

рівня — 105,35 $\text{мкМ}/\text{мл}$,

п, атрофією та з кистами яєчників. Як рів, які перебували в післяродовому періоді, в стані охоти (статеве збудження),

холінестеразу (БХЕ) крові досліджували після осадження білків на 10%-нім розтодом Старона з співат. [23], в основі цього Фоліна — Маренці. Цей метод має перевагу. Лужну фосфатазу сироватки крові дані статистично оброблені за Стью-

та їх обговорення

було встановлено, що всі досліджені на протязі понад два років від показників у корів, які перебувають в стані охоти і, особливо, в стані тільки, табл. 1.

Таблиця 1

шолізованого за 1 год відповідно вільних SH-груп в $\mu\text{g}/\text{ml}$ та лужної фосфатази в сироватці крові

	SH-групи			Лужна фосфатаза		
	n	M	$\pm m$	n	M	$\pm m$
2	21	18,9	0,0027	17	1,5	0,0076
7	84	14,7	0,00003	12	2,8	0,0007
3	13	13,0	0,0015	13	6,2	0,0090
5	35	11,2	0,0014	35	3,8	0,0070
0	15	12,5	0,0042	15	5,2	0,0043
0	5	6,9	0,0012	5	5,7	0,0039

після отелення через 15—20 діб (у рівня фізіологічних процесів активність АХЕ підвищується якщо репродукції (плідна охота, персистенція жовтого тіла, атрофії активність АХЕ знижується на 83%) підвищення активності напрямку протікають і зрушени-

нянні активностей АХЕ та БХЕ в зрушенах активностях цих же холінергічних процесів, але і неспецифічної ХЕ відображає мають строгої специфічності і є, підвищення активності БХЕ, характеризуючи якісне по-пльтаті зниження ацетилхоліно-

Активність холінестерази, лужної фосфатази і вміст SH-груп крові

В зв'язку з цим привертає увагу різке посилення активності БХЕ при досліджуваних нами порушеннях функції репродукції у корів. Так, при атрофічності яєчників активність БХЕ підвищується в порівнянні з її рівнем у післяродовий період в 2,8 рази, при персистенції жовтого тіла яєчника в 2,9 рази, а при кистозному ураженні яєчника в 3,4 рази. Проте посилення активності БХЕ, хоч і менш значне, відбувається при нормальній функції репродукції, тобто, в стані охоти, на 46% і під час вагітності в 2,2 рази. Тому зрушення активності БХЕ доцільно розглянути щодо змін активності АХЕ, точніше, в вигляді своєрідного коефіцієнта АХЕ/БХЕ (табл. 2).

Таблиця 2

Відношення активностей АХЕ до БХЕ при різних станах репродуктивної функції корів

Киста яєчників	Атрофічність яєчників	Персистенція жовтого тіла	Післяродовий період	Охота	Тільність
	1,57	2,34	2,91	5,58	4,15

З табл. 2, по-перше, видно, що хоч при персистенції жовтого тіла абсолютна активність АХЕ досить висока ($86,1 \mu\text{M}/\text{ml}$) і більша, ніж у післяродовий період майже на 50%, проте високе збільшення БХЕ при цьому порушенні репродуктивної функції нівелює підвищення активності АХЕ і прийнятій нами коефіцієнт дорівнює 2,91, тобто, майже в два рази менший, ніж у післяродовий період. Це може свідчити про те, що персистенція жовтого тіла відбувається на фоні перебігу якісно змінених холінергічних процесів у бік підвищення питомої ваги ефірів холіну та інших парасимпатоміметичних речовин за рахунок синтезу АХ. При такій ситуації, очевидно, знижується трофічна функція нервової системи. В більшій мірі такий стан холінергічних процесів характерний при атрофічності яєчників, коли їх розмір зменшується в три-четири рази, а коефіцієнт (індекс) якості холінергічних процесів дорівнює 2,34.

При кистозному ж ураженні яєчника виявляється найбільш значне зниження обох видів ХЕ, проте сильніше знижується активність АХЕ, і коефіцієнт дорівнює 1,57. Отже, при цій патології репродуктивної функції холінергічні процеси перебувають не тільки на найбільш низькому абсолютному рівні, але й їх якість нижча, ніж при інших розглянутих нами порушеннях. По відношенню ж до «норми» (післяродовий період) ця якість знижується понад 3,5 рази.

Знаменно, що найбільш низька активність БХЕ крові виявлена в післяродовий період, коли організм вільний від фізіологічних навантажень вагітності і коли ще відсутні гормональні дисфункції, які настають після неплідних статевих циклів, тобто в період найбільш нормального стану. З розвитком статевого циклу і збільшенням естрогенів та виникненням статевого збудження, як видно з табл. 1, виникає підвищення активності АХЕ і, особливо, БХЕ. Можливо, про посилення холінергічних процесів під час статевого збудження слід судити більш диференційовано, оскільки ми спостерігали в п'яти випадках найбільш високу активність АХЕ в період охоти саме у тих корів, які згодом виявилися вагітними. Переважна ж більшість досліджуваних нами в період охоти корів не запліднилась. Мабуть, запропонований нами індекс якості холінергічних процесів буде вищим при заплідненні.

На фоні розвитку вагітності активність АХЕ крові досягає найвищого рівня — $105,35 \mu\text{M}/\text{ml}$, що на 45,8% більше, ніж у післяродовий період.

Проте, активність БХЕ при цьому посилюється більше — на 83,2%, тому індекс знижується з 5,58 до 4,58, тобто на 83%. З табл. 1 видно, що найбільш висока активність АХЕ крові тільких корів, а також при персистенції жовтого тіла, що видимо, в обох випадках зв'язано з функцією жовтого тіла. Проте, індекс холінергії при персистенції жовтого тіла менший в 1,5 рази від індексу при вагітності, що, можливо, відображається і на продукції гормона жовтого тіла.

Отже, зрушень активностей обох видів ХЕ крові дають підставу гадати, що при порушеннях функції репродукції рівень холінергічних процесів значно знижується як в абсолютних величинах, так і за рахунок немовби часткового заміщення обміну АХ метаболізмом інших ефірів холіну, які не мають строго специфічних властивостей АХ. Результати цієї частини наших дослідів цілком узгоджуються з даними Кассіля та ін. [10], які довели, що вагітність жінок супроводиться підвищеннем АХЕ, вільного, а з другої половини вагітності і зв'язаного АХ еритроцитів. Тенденцію збільшення АХ в крові в другій половині вагітності спостерігали й інші автори [4].

Згідно із запропонованим і розвинутим Дьюміним [8] та іншими авторами [9, 14] поглядом на АХ як на трофічний фактор, підвищення холінергічних процесів при вагітності можна пояснити не тільки відомим впливом АХ на гіпоталамус і через нього на виділення гонадотропінів гіпофіза, але, слід гадати, й поліпшенням трофіки, а через це й чутливості тканини-ефектора до статевих гормонів.

Цей висновок про поліпшення трофічної функції нервової системи, зроблений на підставі зрушень активностей АХЕ і БХЕ, підтверджується й даними, одержаними при дослідженні вільних SH-груп та лужної фосфатази. Так, з табл. 1 видно, що кількість вільних SH-груп у сироватці крові збільшується, якщо репродуктивна функція реалізується в звичайному напрямку і знижується по шляху розвитку її порушень. Ступінь цього зниження відповідає глибині порушень репродуктивної функції: при персистенції жовтих тіл в яєчниках на 3,3, при атрофічності яєчників на 13,3, і при кистах яєчників на 46,7% нижче, ніж у післяродовий період. Відомо, що SH-групи білків, визначаючи собою активність більшості ферментів в організмі, і беручи участь у білковому, жировому та углеводному обміні, загалом визначають рівень окисно-відновних процесів, забезпечуючи чутливість холінерцепторів відносно АХ [17]. Тому одержані дані можуть свідчити про зниження окисно-відновних процесів при згаданих порушеннях.

Гліколітичні ж процеси, про які можна судити за одержаними нами показниками зрушень лужної фосфатази, згідно з ступенем зниження окисно-відновних процесів, підвищуються. Виняток становить лише післяродовий період, коли активність лужної фосфатази виявилась найбільш високою, мабуть, як вираз найбільш інтенсивного накопичення неорганічного фосфату. Підвищення активності лужної фосфатази встановлено при збудженні симпатичної нервової системи ін'екціями адреналіну [3] при стрес-реакціях [24], при хворобах печінки та різних інтоксикаціях, в тому числі інтоксикаціях вагітності [13, 18 та ін.]. Тому збільшення активності лужної фосфатази у тварин з дослідженнями нами порушеннями функції репродукції можна пояснити деякою перевагою тонусу симпатико-адреналової системи та збільшенням гідролізу різних органічних фосфорних сполук, що цілком відповідає результатам зрушень активності ХЕ і вільних SH-груп у цих тварин.

Таким чином, одержані дані ілюструють деякі аспекти функціональних зрушень при різних станах і порушеннях репродуктивної функції корів, тому можуть бути використовані для з'ясування патогенезу цих по-

рушень. Загальним порушенням слідкуваних нами відхилем лінергічних процесів, зниженням гідролізу органічного досліджуваного відхилення рівні ацетилхолінового «субпродуктів» АХ — різно-відновних процесів при органічних фосфорних сполуках.

Коли ж за післяродовим вищленням ацетилхолінового сполука не ослаблюється і жовтого тіла, різко погіршується функція. В таких випадках, ілу різко знижується як кінцевий, так само значно при фарноорганічних сполуках в кула яєчника кистозне пере-

Отже, для профілактики цесів у яєчниках тварин слід використовувати метичних та тіолових сполук, сполуки слід вважати патологічною репродуктивної функції та фічної функції нервової системи, необхідні паралельні дослідження яєчників.

1. З усіх досліджених стендів жовтих тіл яєчників наявні рівня вільних SH-груп характерними і загальними і свідчить про підвищення відношення АХ та про зниження фічної функції.

2. Значення зрушень ацетилхолінового метаболізму, може встановлені з активністю БХЕ, які, очевидно, відображають відповідні зміни.

3. Активність АХЕ при тіла яєчників вища, ніж у енергічних процесів нижчої функції та підтверджується відповідно.

4. Активність лужної фосфатази репродукції хоча знижується, але все ж залишається відносно високою, ніж у стані вагітності.

5. Одержані дані дають можливість для профілактики (в післяродовий період) функції тварин з порушеннями функції репродукції.

силюється більше — на 83,2%, або на 83%. З табл. 1 видно, що лінійних корів, а також при персистенції зв'язано з функцією випадках зв'язано з функцією персистенції жовтого тіла менш, що, можливо, відображається і

идів ХЕ крові дають підставу доказів рівень холінергічних процесів величинах, так і за рахунок AX метаболізмом інших ефірів властивостей AX. Результати доказуються з даними Кассиля та проводиться підвищенням AXE, зв'язаного AX еритроцитів. Тенденції вагітності спостерігали

им Дьюміним [8] та іншими автентичними факторами, підвищення холінергічні фактори не тільки відомі проявлення гонадотропінів трофіки, а через це й чутливості.

їної функції нервової системи, як AXE і BXE, підтверджується вільних SH-груп та лужної фосфатази вільних SH-груп у сироватці функція реалізується в звичайному розвитку її порушень. Ступінь порушень репродуктивної функції: 1,3, при атрофічності яєчників кче, ніж у післяродовий період. собою активність більшості білковому, жировому та вуглеводному окисно-відновних процесів, відносно AX [17]. Тому одержані окисно-відновних процесів при

а судити за одержаними нами згідно з ступенем зниження Виняток становить лише після фосфатази виявилася найменш інтенсивного накопичення ності лужної фосфатази встановленої системи ін'єкціями адреноблокаторами печінки та різних інтоксикацій [13, 18 та ін.]. Тому збільшення з дослідженнями нами пояснити деякою перевагою збільшенням гідролізу різних відповідає результатам зустрічей тварин.

Інші деякі аспекти функціональних репродуктивної функції в'язування патогенезу цих по-

рушень. Загальним порушенням і найбільш характерним для всіх доказуваних нами відхилень функції репродукції є погіршення якості холінергічних процесів, зниження окисно-відновних процесів, та, мабуть, посилення гідролізу органічних фосфорних сполук. Проте в розвитку кожного доказуваного відхилення є й свої особливості. Персистенція жовтого тіла виникає в тих випадках, коли в організмі на достатньо високому рівні ацетилхолінового метаболізму беруть участь значні кількості «субпродуктів» AX — різних ефірів холіну на фоні значно знижених окисно-відновних процесів при незначному відхиленні від норми гідролізу органічних фосфорних сполук.

Коли ж за післяродовим періодом не настає достатньо високого підвищення ацетилхолінового метаболізму, а гідроліз фосфорноорганічних сполук не ослаблюється навіть до такого ступеня, як при персистенції жовтого тіла, різко погіршується трофіка яєчників, пригнічується їх функція. В тих випадках, коли після незаплідніального статевого циклу різко знижується як кількісно, так і якісно ацетилхоліновий метаболізм, так само значно пригнічені окисно-відновні процеси і гідроліз фосфорноорганічних сполук в організмі, сильно активований, на місці фолікула яєчника кистозне переродження його.

Отже, для профілактики порушень трофічних і функціональних процесів у яєчниках тварин слід вважати допільним застосування холінометичних та тілових сполук у ранньому післяродовому періоді. Подібні сполуки слід вважати патогенетичним засобом і для лікування порушень репродуктивної функції тварин. Для більш повної деталізації ролі трофічної функції нервової системи в механізмах репродукції тварин необхідні паралельні дослідження рівня гонадотропінів та гормонів яєчників.

Висновки

1. З усіх доказуваних нами показників при кистах, атрофії та персистенції жовтих тіл яєчників підвищення активності BXE крові і зниження рівня вільних SH-груп сироватки крові можна вважати найбільш характерними і загальними патогенетичними факторами. Це, ймовірніше, свідчить про підвищення вмісту ефірів холіну за рахунок зменшення синтезу AX та про зниження окисно-відновних процесів.

2. Значення зрушень активності AXE, як показника рівня ацетилхолінового метаболізму, можна найбільш об'єктивно трактувати при зіставленні з активністю BXE. Це співвідношення (індекс) найбільш показове і, очевидно, відображає якість холінергічних процесів.

3. Активність AXE при атрофії і, особливо, при персистенції жовтого тіла яєчників вища, ніж у післяродовий період, але індекс якості холінергічних процесів нижчий, що відповідає пригніченості репродуктивної функції та підтверджує значення згаданого індексу.

4. Активність лужної фосфатази при доказуваних нами порушеннях функції репродукції хоча знижується в порівнянні з післяродовим періодом, але все ж залишається значно вищою, ніж під час охоти і, особливо, ніж у стані вагітності.

5. Одержані дані дають підставу випробувати та запропонувати для профілактики (в післяродовий період) та для відтворення репродуктивної функції тварин застосування холінометичних і тілових сполук.

Література

1. Алешин Б. В.—В сб.: Психонейрогинекология и акушерство, Харьков, 1964, 4.
2. Алешин Б. В., Николайчук С. П.—В сб.: Тез. докл. V Всес. съезда анатом., гистол. и эмбриол., М., 1951, 655.
3. Блюгер А. Ф.—В сб.: Труды Института биологии, Рига, 1956, 11.
4. Браташник А. Я., Повожиков М. С.—Акушерство и гинекология, 1969, 9, 15.
5. Гармашева Н. Л.—В сб. Рефлекторные реакции в физиол. и патол. женского организма, М., Медгиз, 1952, 48.
6. Голубовский И. Е., Малышева К. В.—Казанский мед. журн., 1960, 5, 78.
7. Гуревич Е. И.—Материалы к изучению менстру. функции, Автореф. дисс., Л., 1950.
8. Демин Н. Н.—Биохимическая активность ацетилхолина, Автореф. дисс., М., 1952.
9. Зефиров Л. Н.—В сб. Нейрогуморальные и эндокрин. факторы в деятельн. нервной системы, М.—Л., 1959, 64.
10. Кассиль Г. Н., Соколинская Р. А.—Физиол. журн., СССР, 1971, 2, 248.
11. Лисогор О. П., Стобецкая В. К.—В сб. Труды Укр. ин-та экспер. эндокринол., Харьков, 1964, 19, 310.
12. Лемперт М. Д.—В кн. Биохимич. методы исследования, Кишинев, 1968, 204.
13. Лесничий А. В.—Врачебное дело, 1969, 3, 183.
14. Сайко А. А.—Вестн. дерматол. и венерол., 1959, 2, 32.
15. Спасокукоцкий Ю. О.—Физiol. журн. АН УРСР, 1964, 6, 709.
16. Турбина З. В.—В сб. Научн. труды Ростовск. ин-та акушерства и педиатр., Ростов-на-Дону, 1963, 21, 295.
17. Турлаев Т. М., Нистратова С. Н.—В сб. Тиоловые соединения в медицине, К., 1959, 65.
18. Фой А. М., Левитан Я. Б.—В сб. Труды Саратовского мед. ин-та, 1968, 160.
19. Харченко С. Ф.—В зб. 42 наук. конфер. Чернівец. мед. ін-ту, 1966, 115.
20. Чигріна З. Г.—В зб. 42 наук. конфер. Чернівец. мед. ін-ту, 1966, 117.
21. Чудновский Л. А.—Физiol. журн. СССР, 1964, 1, 112.
22. Эскин И. Я.—Гормоны овариального цикла и нервная система, М., 1951.
23. Starron F., Allard Ch.—Comp. Rend. Acad. Sci., 1961, 25, 3109.
24. Valentine W., Folette J. et al.—J. Lab. Clin. Med., 1954, 44, 219.

Надійшла до редакції
9.XI 1972 р.

ACTIVITY OF CHOLINESTERASE, ALKALINE PHOSPHATASE AND CONTENT OF BLOOD SH-GROUPS IN PATHOGENESIS OF COW INFERTILITY

A. A. Saiko, A. A. Osetrov, M. K. Kruckovets

Laboratory of Physiology and Pathology, Ukrainian Institute of Experimental Veterinary Science

Summary

A considerable increase in blood PChE and a decrease in the level of blood serum free SH-groups are the most characteristic and common manifestations for the cyst degeneration, atrophicity, persistence of the cow yellow body. This, most likely, testifies to an increase in choline esters content due to ASh synthesis and to a decrease in the redox processes intensity, which may be considered pathogenetic factors in the animal development. AChE activity with atrophicity and in particular of the yellow body persistence is higher than in the postnatal period, but the AChE PChE ratio i. e., the cholinergic process index is lower, that corresponds to inhibition of the reproduction function and confirms the mentioned index value. Though the alkaline phosphatase activity with the studied disturbances of the reproduction function decreases in comparison with the postnatal period but nevertheless it remains considerably higher than in the period of sexual excitement, and, all the more, than during pregnancy. The obtained results give grounds to apply cholinomimetic and thiolic preparations for preventing (in the postnatal period) and treating infertility in animals.

ВПЛИВ ФУ ЦЕНТРАЛЫ НА ОБМІН І МІСІОНОВІ ЕЛЕМЕНТИ
Р. Д. Габович,
Кафедра загальної

Відомо, що мікроелементи впливають на обмін і місіонові процесах: тканинні ції тканини, розмноженні та місія та вміст їх у різних тканинах вплинує на різну ендогенними елементами в організмі в одних в інших — ускладнені перебіги патогенетичним фактором [2].

Деякі дослідники описали вплив різних елементів при впливі на організм зовнішнього середовища: радіації, складу інші, дослідження, як правило, ноюють на елементах, які управлюють на пояснили фізіологічний се-

Методи

Досліди проводились на 48 три місяці, вага 300 ± 20 г), яких трольною. Тваринам другої групи а третьої — іпразид (50 мг/кг, одні системи. Тваринам четвертої групи який спричиняє пригнічення центральних мікрокліматичного комфорту, закінченням експерименту тварини ли сечу і фекалії. Наприкінці досліду були кількісним спектрофотометром тварин висушували в сушильній пічі в муфельній піщі при температурі 3274,0 А (до одержання золи. Зображені ІСП-28 (по три паралельні лювали еталони. Інтенсивність по-

Результати

Досліди показали, що у більшій кількості депонується ± 44 мкг% відповідно). Поганій м'яз, зуби, головний мозок